

BASZA (143) *sb m*

basza (142), **bajsza** (1); basza : bajsza *BielKron* (43 : 1).

Oba a jasne.

sg *N* basza (49). ◇ *G* basze (12), baszy (3); -e *ActReg* (3), *SarnStat*; -e : -y *LibLeg* (5 : 2), *BielKron* (3 : 1). ◇ *D* baszy (5). ◇ *A* baszę (16). ◇ *I* baszą (4). ◇ *L* baszy (1). ◇ *pl N* baszowie (12), basz(e) (8); -owie *BielKron* (5), *OrzJan*; -owie : -e *LibLeg* (4 : 5), *BielSpr* (2 : 3). ◇ *G* basz (10) *LibLeg*, basz(o)w (1) *StryjKron*. ◇ *D* basz(a)m (2), basz(o)m (3); -(o)m *BielSpr*; -(o)m : -(a)m *LibLeg* (2 : 1). ◇ *A* basz(e) (5). ◇ *I* baszami (11). ◇ *du D* (*cum nm*) basz(o)må (1) *BielSpr* 56v. ◇ *A* (*cum nm*) baszu (1) *LibLeg* 11/13.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Dygnitarz cywilny lub wojskowy w dawnej sultańskiej Turcji (143) : *MetrKor* 38/501, 502; Bandzyefz szią thes dowyadował ymyenyem nafzym od Balfze czo tham Wangierfczy poslowie [...] zandayą *LibLeg* 7/104; Potim powiedział o zyemie Wherską yz Czefszar Thur. poslal dwv Baschv kv Bvdzinyv *LibLeg* 11/13; Naprzod gdi przyedziesz do Czessarza Thur. na dwor przodkiem wedle obiczayv bascham sye opowiesz *LibLeg* 11/31, 7/31, 8/25, 9/54, 11/31v, 135v (41); A gdy fie zaś zgodził Despot z Huniádem/ zebráli fie przeciw Amurátowi z krolem nowym Władziłławem ktorego gdy porázili wroćili Báýfzē zá flepego fyná Despotowego. *BielKron* 241; ále przednieyfzy fą dwa Bálzowie oni zową Belerbekowie *BielKron* 247, 217v, 245v, 247, 251, 252 (13); [Soliman] poruczył fprawę Rycerską dwiemá Bálzoma/ Ambreybálzy z Narodu Greckiego á Bekrámbegowi Nátoliyfskiemu. *BielSpr* 56v, 50v [2 r.], 50v *marg* [2 r.], 54v [3 r.], 56v; *BiałKaz M*; *ModrzBaz* 55; Amurat Syn ftárszy w niebytności od Bálzow wybrány Celárzem Tureckim *StryjKron* 777; *Paprup* G2v, L3v; *ActReg* 94, 122 [2 r.]; *OrzJan* 97; *SarnStat* 348.

Zestawienia z przymiotnikiem od nazw miejscowych (9): Potym rádžili pod namioty co czynić z Krolewiczem Węgierskim/ Máchomet Bálzá Komániłki/ y Vítref Sędziak *BielKron* 313v, 249, 253, 331v [3 r.]; *ActReg* 122, 124, 126.

W zestawieniu z imieniem własnym (po imieniu) (57): *MetrKor* 117v; Ayałbałcha y ynłze Bálłche połdrowy połzel *LibLeg* 7/9v, 34, 97v, 98, 99 (24); Kálíbálzá gdy obaczył máły lud Skánderbegow/ iął fie znich łmiać *BielKron* 245; Poimánych Cefarz [...] dał śćinác część niemáłą/ [...] część nierowno mnieyfza byłą záchowaná/ z kthorych wyłzło ich nieco z więźienia zá pomocą Ambrey Bálza [!] *BielKron* 308v; Soliman fie rozgniewał rzekł ku Lufthybegowi Bálzy *BielKron* 310v, 243 [7 r.], 243v, 244v [2 r.], 245 (24); *BielSat* G2, *BielSpr* 56v; *OrzQuin* L; *ActReg* 120; Ibráim Bálzá/ nigdy/ póki żyw był/ ząpomniec tego niemógł/ że fie z oycá krześciániną rodził *OrzJan* 36, 37.

Wyrażenie: »basza turecki; turecki basza« (2 : 1): *OrzQuin* K; Małz tu siłá ták możnych iák Turecki Bálzá/ Može mu prętki odpor dáć práwicá wálzá. *Paprup* Bv; *VotSzl* Fv.

Szereg: »basza albo beglerbej«: kthore zwáli Rzymiánie Principes, Turcy zowią Bálze/ albo Beglerbei *BielSpr* 29.